

Коментар

ГЛАСОВЕТЕ ОТ ЧУЖБИНА

купили къщи, коли и всичко, което гнилият запад им предлага. А децата на тия родолобци вече отдавна не говорят български.

Преди години, докато още се занимавах с политика, смятах, че българите в чужбина са именно хората, които мислят трезво. Виках си: „Те са тръгнали оттук заради мафията, заради шуробаджанацината и там, от разстояние те са наясно с нещата и са много по-умни от нас.“

През 2016 г. бях в Испания. Срегнах се с представители на българската диаспора в един южен испански град. „Аз съм за патриотите! Вън Сорос, Путин е бог, долу ЕС и НАТО“ - ми каза безцеремонно един от тях, иначе много симпатичен човек. „Ама ти знаеш ли, че Обединените патриоти искат да ви спрат изборните права?“ - попитах аз. „Правилно! Точно така трябва! Никакви права за нас! Да живее панславянската ос и Евразия!“ - продължи човекът.

Минаха няколко години. И настана нещо странно. Яко гласове за чичо Веско (б. р. Веселин Марешки) - българския Марин льо Пен. После пък се появи политическият лидер Васил Божков и гласовете от чужбина рязко му дадоха над 5%. След това гласовете от чужбина отиваха при Слави, после при Киро Сорбоната и Асен Йейла.

Днес светът се намира в състояние на война - между неокомуниста - диктатор Путин и една страна, която, макар и доста подведена от запада, се опитва да поеме свой път. Украйна. И в този момент изведнъж мнозина българи, които живеят в чужбина от десетилетия, започнаха да говорят колко е як Путин, как трябва да напуснем НАТО и ЕС и т. н.

Питах ги: „А ако напуснем ЕС и НАТО, вие ще се върнете ли в България?“ „Неее, никога!“ - отговарят те. „Добре де, ако напуснем НАТО и върнем донаторната военна служба, ще пратите ли децата си да служат в България, след колежите и университетите в Холандия, Англия, Германия?“ „Нееее, в тая кочина никога“ - допълват те.

И продължават да пишат за това как в България маските и зеленият сертификат са посегателство към човешките права; за истината, закодирана в едни филмчета в ютюб; за това как не бива в България да заглушават съветските телевизионни канали и за Путин, който е миротворец.

Само че в страната, в която те живеят, носят маските безпрекословно, спазват всички правила безропотно и са си

Знам го, защото съм го виждал с очите си...

По нещо тази шизофрения ми напомня за властта в Кремъл - по същия начин клейми гнилия Запад, но е изпратила децата си да живеят в него.

И днес седа и се чудя...

Първо псувахме комунизма, който не ни позволяваше да напускаме България. Той падна и ние я напуснахме. И после започнахме да искаме отново да се върне комунизмът, ама не за нас, а за другите.

Гласовете от чужбина са различни. Но тенденциите са повече от странни.

Венци МИЦОВ

● Венцислав Мицов е музикант и бивш политик, роден през 1971 г. в Кюстендил. Клавирист на група „Хиподил“ и на „Светльо & The Legends“. Общински съветник в София от партията „Глас народен“ (2015-2019), член на постоянната комисия по образование, култура, наука и културно многообразие. Преподавател в ЮЗУ „Неофит Рилски“ по инструментознание, музика и реклама. Доктор по музика. Редактор в сайта Offnews.bg.

(Продължение от стр. 1)

КАК ДА ХАРЧИМ ПО ВРЕМЕ НА ИНФЛАЦИЯ

Например случва се наводнение - това не е рядко явление. Ако къщата ни е наводнена, трябва да извадим немалка сума за ремонт и въпросът е откъде да я вземем. Затова трябва да помислим и за допълнителна защита, която ни осигуряват застраховките.

- В новата икономическа ситуация трябва ли да се подготвим за поредното затягане на семейния бюджет?

- Всъщност вече го затягаме, всеки усеща по джоба си как растат цените. И трябва да си дадем сметка, че тази ситуация няма да свърши в близките месеци. Затова е добре отсега да помислим как да се справим със семейния бюджет в условията на растящи цени.

- При инфлация какво е правилното поведение - да харчим каквито пари имаме, или да пазим някакви пари за черни дни, макар че инфлацията ще ги стопи?

- Много опасно е да останем на нула. Ако се окажем в ситуация да сме без никакви спестявания, без застраховки и се случи нещо - и с живота ни, със здравето ни, с дома ни - ще попаднем в много тежко положение. Затова на първо място е осигуряване на защитната стена около финансите ни. И едва тогава, ако имаме други спестявания, може да се мисли къде е разумно да се вложат.

Ако ще харчим пари сега, е добре да е нещо, което в бъдеще ще ни спести пари: например в енергоспестяващ ремонт - нова дограма, топлоизолация или енергоспестяващи уреди. Това е разумно вложение, защото ще ни помогне да спестим от битовите сметки в бъдеще. Трябва да си дадем сметка, че енергията и суровините ще поскъпват и това няма как да не се отрази и на битово ниво.

- Експерти съветват да запазим „потребителско хладнокръвие“, т.е. да не се презапасяваме с продукти. Това не е ли вид спестяване?

- Да, това е вид спестяване. Виждаме, че цените на стоките скачат, но не може да се запасим за години напред. Затова може да купим хранителни стоки, които са по-дълготрайни. Това ще ни спести средства в по-кратък период - 3, 6, 8 месеца. Но трябва да сме подготвени, че цените едва ли ще паднат следващите 1-2 години и запасяването сега едва ли ще ни подпомогне сериозно.

- Ако правим ревизия на семейните средства, от какво най-често се отказваме?

- От лукса, а той е различен за всяко семейство. За някои означава пътувания в чужбина или през уикенда, за други посещения в

ресторанти, за трети - да не си купуват опрелелени храни. Зависи от стила на живота, от финансовите възможности. Но първо махаме това, без което може да живеем.

- В какво може да инвестираме (освен в ремонт и енергоспестяващи уреди), след като цените на всичко хвърчат - купуването на жилище стана непосилно?

- Светът на инвестициите е много голям - финансови инструменти, имоти, бизнес. Нашите спестявания в банка на депозит са с намалена покупателна способност заради инфлацията. Ако търсим къде да вложим тези средства, трябва да знаем едно: никога не инвестираме в нещо, което не разбираме. Ако решим да тръгнем в тази посока, трябва добре да се информираме, да потърсим консултация. И да сме наясно, че всяка инвестиция носи риск да загубиш част от нея или цялата в някакъв период от време.

- И в банка, и вкъщи парите не носят приход. Къде да ги държим?

- Да, и в двата случая губите пари заради инфлацията, но вкъщи има риск да ви ги откраднат. Всеки преценява кой риск може да поеме.

- Колкото и да свиваме разходите, има един праг на жизнен минимум. Какъв е съветът ви - какво правим после?

- Ако предвиждаме, че доходът няма да е достатъчен и сме направили всичко да ограничим различните харчове, не чакаме да стигнем до крайния момент, а още сега е времето да се търсят варианти как да се увеличат доходите. Това е трудно като решение и възможности, но може да помислим за допълнителна работа, преквалификация, преместване в град, където може да се намери работа на по-висока заплата. Вариантите са толкова, колкото са индивидуалните ситуации. Важното е не да чакаме ножът да е опрял до кокала, а предварително да предприемем мерки.

При възрастните хора нямам представа какви ангажименти би поела държавата, но в личен план смятам, че децата и внуците трябва да помагат повече на своите близки.

Ема ИВАНОВА

● Росица Вартоник е основател и директор на фондация „Инициатива за финансова грамотност“. Работила е в Комисията за финансов надзор и в „Българска фондова борса - София“. Дипломиран финансов консултант. Има магистърска степен по „Икономика и мениджмънт“ по съвместна програма на Стопански факултет на СУ и на факултет по икономически науки на Университет „Еразмус“, Ротердам.